

КОНСПЕКТ
ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ
«ПОДАРУЄМО СОБАЧЦІ І КОТУ НАШУ ДОБРОТУ»
(з елементами нетрадиційних технологій)
для дітей старшого дошкільного віку

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДНИМ
ДОВКІЛЛЯМ. ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ РОЗВИТОК. ЛІТЕРАТУРНА
СКАРБНИЦЯ. ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Програмний зміст:

Дати дітям знання про походження і приручення котів, значення слова «*кіт*», про деякі породи котів: *ангорську, сіамську, сибірську, персидську, шартрез, бірма*.

Продовжувати вчити дітей складати продовження творчої розповіді, розпочатої вихователем, за допомогою прийому наочного моделювання: силуетними зображеннями, наділяючи їх певними смисловими якостями.

Розширити і узагальнити знання дітей про звички, поведінку, зовнішній вигляд котів, функції вусів, хвоста, лап, слуху, лікувальних особливостей, поведінку, допомогу людям.

Вдосконалювати граматичну правильність мови, виразність, вміння правильно будувати речення, вміння розрізняти жанри художніх творів.

Спонукати до утворення нових граматичних форм за допомогою суфіксів.

Розширювати словник дітей приказками, прислів'ями, іменниками, які означають породи котів, народними прикметами, узагальнюючими родовими поняттями другого порядку.

Закріпити знання про зимуючих птахів, спосіб живлення взимку; рахування парами в межах 8; різні емоційні стани котів.

Спонукати дітей до активного спілкування, самостійної дослідницької діяльності.

Закріплювати вміння ліпити знайомі форми, користуючись засвоєними формами ліплення; користування ножицями і клеєм.

Розвивати абстрактне мислення, творчу уяву, фантазію, моторику руки, творче мислення; самоповагу, високу самооцінку через спілкування на *Монтессорі-лінії*.

Виховувати здатність до емоційного співпереживання, співчування всім, хто потрапив в біду, бажання допомогти, вміння слухати товаришів і дорослого, людяність, чуйність.

Матеріал: наочний: іграшкові собачка і котик, листівка, модель творчої розповіді, маски кошенят, м'яч, ілюстрації різних порід котів, аптечка, макети дерев, годівничка для птахів, мотузки, квадрати з паралону, картинки для кожної дитини, піктограми, кошики, пластилін, клей, серветки, пензлі, клейонки, нарізаний папір, дощечки, шаблони рибок, підставки для пензлів, насіння, шнурки різнокольорові, магнітофон;

словесний: вірші, народні прикмети, прислів'я, мирилка, загадка;

ігровий: дидактичні ігри «Впізнай настрій kota за поведінкою», «Професії друзів», «Добре-погано» (ТРВЗ), «Назви правильно твір»; дидактичні вправи «Придумай спільнокореневі слова», «Скажи ласкаве слово котику».

Попередня робота:

1. **Ігрові ситуації** з використанням прийому **емпатії**: уявити себе на місці бездомного kota, собаки, розповіді про своє життя, відчуття; «Кіт на дереві і не може злізти», «Загубився собака» тощо.
2. Придумування подяк свійським тваринам.
3. **Бесіди** з дітьми **на крузі** (Монтессорі-лінії) за темами, взятими з методики М.Монтессорі:
 - 3.1. «Моя чудова кицька (собака, черепаха, свинка, хом'ячок тощо)».
 - 3.2. «Мова моїх друзів (як їх зрозуміти)»
4. Проведення інтегрованого заняття «**Людина і свійські тварини**» з пріоритетом мовленнєво-пізнавальних завдань, «**За що люди мають бути вдячні свійським тваринам**» з пріоритетом мовленнєво-комунікативних завдань.
5. Проведення **розвиваючих ігор** «На що схоже?», «Різні казки», «Складаємо казку», «Перевертні».
6. Складання **описових розповідей** за допомогою моделей: корови, свині, собаки, коня, кози, кішки.
7. **Порівняльний опис** за допомогою моделювання на основі дослідження тварин: собаки і вовка, зайця і кролика, kota і лисиці.
8. Малювання **фантастичної тварини**, використовуючи прийом ТРВЗ: поєднання.
9. Складання **творчих розповідей** про свою фантастичну тварину за моделлю, запропонованою вихователем.
10. Заучування прислів'їв, приказок, народних прикмет, віршів про свійських тварин.
11. Проведення **дидактичних ігор**: «Чиї дітки», «Добре-погано», «Професії друзів».
12. **Ігрова вправа** «Собака-поводир»; вправа-релаксація «Чудовий сон кошеня», вправа-дискусія «Чому сумує кошеня?».
13. **Задачі-міркування** «Чим ми людям гарні», «Непомітні шукачі», розповідь-задача «Кішка-мисливець» (технологія ТРВЗ).
14. Читання **оповідань** про свійських тварин: В. Сухомлинського «Як котові соромно стало», «Як кіт рибу ловив», «Як здивувався Мурко»; К.Ушинського «Васька», «Бішка»; Є.Чарушина «У нашому дворі»; М.Горького «Горобчишко», С.Маршака «Казка про розумне мишеня»; Сутєєва «Капризна кішка»; М.Носова «Живий капелюх», «Хвости»; **українських народних казок**: «Котик і півник», «Пан Коцький», «Цап та баран», «Коза-дереза», **молдавської народної казки** «Кінь і ведмідь», **естонської народної казки** «Золоті баранці»; **авторських казок**: братів Гримм «Бременські музики», Ш. Перро «Кіт у чоботях».
15. Проведення занять по ознайомленню з **технікою і методами** проведення досліджень.
16. Вибір разом з дітьми тем дослідження.
17. Розподіл методів між дітьми.
18. Збір матеріалу (домашнє завдання) про kota і собаку.
19. Виготовлення **виставки фотографій** «Наші друзі»
20. Оформлення **папки-пересувки** «Цікаво про свійських тварин».
21. **Виставка дитячих малюнків** «Мій домашній улюбленець».
22. Проведення **рухливих ігор**: «Кіт і миші», «Заводні тваринки», «Конячки», «Вовк у рові».

Література.

1. Берест З. «Анімалотерапія». – журнал «Паросток», №3/01, стор. 47
2. Венгер Л.А., Дьяченко О.Д. «Игры и упражнения по развитию умственных способностей у детей дошкольного возраста» - М. Просвещение, 1989

3. *Горошко Н.А.* «Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах». Ранок - 2007
4. *Гончаренко І.В.* «Тваринний світ» (енциклопедія). – 2003
5. Коментар до Базового компоненту дошкільної освіти в Україні». – Київ, 2003р.
6. *Закон України* «Про захист тварин від жорсткого поводження» від 21.02.2006 № 3447 – IV.
7. Європейська конвенція по захисту домашніх тварин – листопад 1987, № 125
8. *Кошара Н.* «Дикий домосід», ж-л «Паросток» №4/08, стор. 47
9. *Момот Т.* «Пальчиками граємо, мову розвиваємо», - Тернопіль. Навчальна книга- Богдан – 2007, стор. 16
10. «Різні породи котів» .– Інтернетвидання – 2008
11. *Страунинг А.* «Чудеса в природі откриваєм сами». Обнинск - 2001, стор. 97
12. *Савенков А.* «Учебное исследование в детском саду: вопросы теории и практики», ж-л «Дошк. воспитание» № 2/00, стр. 8
13. *Семенака С.И.* «Учимся сочувствовать, сопереживать» (коррекционно-развивающие занятия для детей 5-8 лет), Москва – 2005

Хід заняття

I. Актуалізація опорних знань.

Діти заходять до групи, вітаються з гостями, вихователь пропонує їм сісти на стільчики, які розташовані на крузі (Монтессорі-лінії).

Вихователь: Почнемо наше заняття з подяки. Кому ви хочете подякувати? *(Якщо діти затрудняються, вихователь нагадує, протягом тижня про кого вони розмовляли, читали, малювали тощо).*

Діти: Свійським тваринам.

Вихователь: Давайте зараз прочитаємо подяки котику і собачці, які ми придумали сьогодні вранці.

Подяка котику:

*Наша киця – мастериця,
Вона мишаток ловить
І пісеньку муркотить.
Ми її не ображаємо,
Дуже сильно її кохаємо.*

Подяка собачці:

*Спасибі собаці,
Що рідний дім охороняє
І все навколо оглядає.
За те, що зі мною грає
Та мій настрій піднімає.*

II. Постановка проблеми.

(За дверима чується гавкіт собаки).

Вихователь: Ой, хто це до нас завітав, піду подивлюсь. *(Відкриває двері, бере песика на руки, повертається до дітей).* Діти, хто це?

Діти: Песик!

Вихователь: Цікаво, як він потрапив до нас, чий він і як його звуть? *(розглядає песика, помічає листівку, яка закріплена за ошийником).* Діти, за ошийником у собачки якийсь лист, зараз ми з вами його прочитаємо. *(Розвертає лист).* Діти, тут якісь малюнки намальовані, треба розібрати. *(Розгляд малюнку на ватмані)*

Вихователь: Що ви бачите на малюнку ? *(Відповіді дітей).*

Вихователь: Діти, напевно, ця дівчинка маленька і не вміє писати, лише знає, як написати своє ім'я, зараз я прочитаю: ЯРИНКА. А ЯК ВИ ГАДАЄТЕ, ЧОМУ ВОНА ПЛАЧЕ? Давайте розберемо, що хотіла повідомити нам Яринка? (*Відповіді дітей*). Які силуетні зображення ви бачите? (Діти по черзі розглядають кожне силуетне зображення: *дівчинка, котик з собачкою посварились, котик, тікає по доріжці, дерева, собачка, яка біжить до будинку*).

Вихователь: Діти, я пропоную вам скласти творчу розповідь за цими малюнками і вияснити, що ж трапилось у дівчинки Яринки. Я почну розповідь, а ви продовжите, спираючись на ці силуетні зображення.

Розповідь вихователя:

В домі біля нашого дошкільного закладу живе маленька дівчинка, яку звать Яринка, вона ходить до нашого садочку. У неї є собачка Гавчик і котик Мурчик. Дівчинка простудилась і захворіла. Вона не пішла до садочку, а залишилась з бабусею. Нікому було вигуляти її друзів, і вона їх випустила погуляти у дворі одних і наказала швидко повернутись. Але...

А що трапилось далі, вам потрібно придумати самим, за зображеннями. Дивіться уважно. Хто хоче перший? (*Розповіді дітей*).

Діти придумують творчу розповідь за силуетними зображеннями по черзі, потім вихователь пропонує одній дитині розповісти повністю розповідь.

III. Закріплення знань

Вихователь: Діти, я пропоную вам допомогти дівчинці знайти котика Мурчика і помирити друзів. Песика ми візьмемо з собою, він нам буде допомагати шукати друга. Ти згоден, Гавчик? (*Песик гавкає*) А ви, діти, згодні відправитись у путь? (*Відповіді дітей*)

Вихователь: Але перш ніж вирушити, треба подумати, що потрібно взяти, що нам може знадобитись у дорозі, як ви гадаєте?

Діти: Аптечка першої допомоги, їжа для котика і собачки, для пташок у парку, годівничка.

Вихователь: Все правильно. А зараз ми перетворимось на кішечок і котиків і трохи відпочинемо.

Вправа – релаксація «Чудовий сон кошения» (під спокійну музику, на килимку). Потім вихователь пропонує дітям сісти на стільчики.

Вихователь: А зараз давайте згадаємо все, що нам відомо про котів:

- Що є у kota? (*Вихователь показує ілюстрацію з зображенням kota*)
- Для чого котам слугують вуса, хвіст?
- Що є на лапках у котика, для чого потрібні подушечки?
- Чим цікавий слух у котів? (*вони чують тільки те, що їм треба*)
- Для чого коти вмиваються? (*вони дуже охайні, щоб миші не чули запах*)
- Яке народне повір'я є про це? (*кіт вмивається – жди гостей*)
- Які прислів'я про котів ви знаєте?
- **Задача-спостереження «Як і де сплять коти»** (ТРВЗ)

Чому коти і кішки люблять спати з людиною в ліжку і часто на людині, або тісно до неї притулившись?

(прийоми ТРВЗ: **«Об'єднання»** (поєднати неоднорідні системи в надсистему: коти люблять тепло, а притулившись до людини, гріються біля неї) і **Потрібний-**

непотрібний»: виділити єдину потрібну частину об'єкта – тепло і м'якість постільної білизни).

- Де люблять спати коти взимку в квартирі, чому?
- **Порада вихователя:** Діти, поспостерігайте за вашими котами, у кого вони є і складіть самостійно розповідь-задачу про яку-небудь звичку kota.
- Давайте згадаємо оповідання, вірші, казки про котів. Я кидаю м'яча і кажу: вірш, казка, оповідання, прислів'я, загадка, а ви називаєте і кидаєте м'яча мені.

Дидактична гра «Назви правильно твір»

- Діти, а що люблять коти і чого не люблять? (Відповіді дітей). А Катруся знає віршик *М Познанської «Що любить киця»*.

Вихователь: Як звуть діточок кішки? (*кошенята*). Вони дуже грайливі, і зараз ми з вами ще раз перетворимось на кошенят і пограємо.

Рольова гімнастика «Кошенята» (на килимку)

Вихователь: А зараз я хочу перевірити, як ви знаєте поведінку котів. Пограємо в гру **«Впізнай настрій kota за поведінкою»:** я буду називати поведінку, а ви будете показувати піктограму з відповідним настроєм kota.

Дидактична гра «Впізнай настрій kota за поведінкою»

IV. Відкриття нових знань

Вихователь: Діти, сідайте на місця. Ви знаєте, що означає слово «кіт»? Існує думка, що це слово в давнину було запозичене з латинського «*кактус*», що означає «дика кішка».

Вихователь: Як ви гадаєте, чому кішку порівнювали з кактусом? (Відповіді дітей) Давайте придумасмо спільнокореневі слова до слова «*кіт*».

Дидактична вправа «Придумай спільнокореневі слова» (*кішечка, кошачий, киця, кошеня, кішка*)

Вихователь: Як ви гадаєте, чи завжди кіт був твариною свійською? (*Розповідь вихователя про приручення котів людиною*).

Дослідники вважають, що єдиним предком свійської кішки була північно-африканська кішка, одомашнена близько 4 тисяч років тому. З Африки кішки потрапили до Єгипту, а з Єгипту до Європи. Протягом всього періоду свого існування і подорожі, кішки схрещувались і виникали різні породи. Люди також сприяли виведенню нових порід котів різного окрасу, розміру, зовнішнього вигляду і зараз я вас познайомлю з деякими з них. (*Вихователь виставляє ілюстрації з зображенням порід котів: ангорського, сіамського, персидського, шартрез, сибірського, бірма, коротко характеризує кожну, діти допомагають*).

Вихователь: Який кіт вам найбільш подобається і чому? Кіт якої породи у когось з вас є? (Відповіді дітей)

Вихователь: Діти, ви вдома виконували дослідницьку роботу: розшукували інформацію про котів. Що цікавого ви знайшли? (Розповіді дітей).

Вихователь: Які звички дикого звіра збереглися у свійських котів донині? (*Бачити в темряві, полювати в темряві*)

Дидактична гра «Добре-погано» (ТРВЗ): добре - коти лікують, знищують шкідників, передбачають погоду, рятують від пожеж тощо; погано – передають хвороби, можуть вкусити, подряпати, треба за ними прибирати, лікувати, прививки робити тощо.

Вихователь: А зараз ми з вами зберемо все необхідне для подорожі. Ось корзинка для їжі для птахів, ця для котика. Але їжу для котика нам треба зробити. Що ми можемо зробити? (*Пропозиції дітей*).

Пальчикова гімнастика «Кіт» і «Собака».

V. Практична робота дітей. (*Діти сідають за столи і роблять рибок і сосиски для котика, звучить спокійна музика; потім все складають у кошики*).

Вихователь: Молодці, ось скільки корисного ми з вами взяли з собою у подорож. Тепер вперед! Куди ми з вами, діти направимось?

Діти: До парку

Вихователь: Правильно. Веди нас, Гавчик, нюхай сліди. Ось скільки снігу намело. Будем йти обережно, один за одним. Ой, що це нам дорогу перетнуло, діти?

Діти: Рівчачок.

Вихователь: А як же нам через нього перебратися. А ось камінці лежать. Зараз ми побудуємо через нього місточок. Хто хоче будувати? Класти будемо камінці парами. (*Вихователь пропонує, а діти по черзі кладуть: першу, другу, третю, четверту пари*)

Вихователь: Хто порахує, скільки пар камінців ми поклали, щоб можна було перейти?

Діти: Чотири пари.

Вихователь: А скільки в них камінців всього?

Діти: Вісім камінців

Вихователь: Ось ми з вами і прийшли до парку. Діти, а з чого видно, що це парк? (*Росте багато дерев*). А які дерева ростуть у нашому парку?

Діти: клени, тополі, ялинки, ясені, берези, каштани.

Вихователь: Хто живе у парку? (*птахи*)

Вихователь: Яких зимуючих птахів ви знаєте?

Діти: Синиці, снігурі, горобці, галки, ворони, голуби, дятел, шишкарі.

Вихователь: А які з них кочуючи?

Діти: Снігур, велика синиця, шишкар.

Вихователь: Давайте повісимо годівничку і погодуємо птахів, які живуть в парку. (*Діти вішають і сиплють різне насіння, крихти хліба, шматочки сала*)

Вихователь: А хто з птахів що полюбляє? (*Відповіді дітей: синичка – сало, горобчики, ворона, галка – насіння, дятел, снігурі – крихти білого хліба*). Діти, а як одним словом назвати птахів і котика, собачку? (*Тварини*)

Чується радісний гавкіт собачки.

Вихователь: Здається, Гавчик знайшов когось. Так воно і є. Ось де він сховався, бідненький: під деревом у сугробі, наляканий, сумний. (*Вихователь піднімає котика на руки*). Та у нього лапка поранена. Зараз ми йому допоможемо. Діти, відкрийте аптечку, достаньте перекис водню, зеленку і бинт, ми його полікуємо, лапку перев'яжемо. (*Лікують котика Мурчика, діти допомагають тримати*). Але багато значить добре слово, особливо, якщо воно вчасно сказане. Давайте котику скажемо гарні, ласкаві слова, які ви знаєте.

Дидактична вправа «Скажи ласкаве слово котику»

Вихователь: А ще Катруся К. розповість йому віршик *В. Паронова «Котик Мурчик»*.

Діти, давайте помиримо наших друзів і побажаємо їм , щоб вони ніколи не сварились. (*Діти читають мирилку: битися – не билися, трохи посварилися, потім посміялися, друзями zostалися*).

Вихователь: Що ми можемо побажати котику Мурчику і песику Гавчику? (*Діти бажують*). А на пам'ять про нас подаруємо їм портрети, викладені із кольорових шнурків. (*Діти викладають портрети kota і собаки із шнурків за методикою М. Монтессорі*).

VI. Підсумок заняття. Рефлексивна діяльність.

- Що вам більше всього сподобалось? (не сподобалось)
- Щоб ви хотіли б виконати ще раз?
- Чому ви навчилися на занятті?

Вихователь: Я дуже вами задоволена, спасибі вам! Молодці!